

ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ

ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ

5/9/1963

‘Ο δρόμος του “Ισκαρ

Χρυση

ΜΠΛΑΚΑΣ ΝΤΙΜΙΤΡΟΒΑΣ

“Ισκαρ*, ποτάμι μου,
 Τ’ όνομα σου καθρεφτίζει
 τή λάμψη του ήλιου
 σε χίλια μικρά παιγνιδίσματα
 Οι άνεμοι που σ’ ακολουθούν
 συντρόφευαν τις ψηλές κορμστασιές των παλπούδων μου
 πιο περήφανες κι’ απ’ τὰ πείλα.

“Ισκαρ, λεβέντη μου,
 μέσα στα βάθη σου άντανασκλούν
 χιλιάδες μαύρα μάτια
 χιλιάδες μαύρα χρόνια.
 Το δροσερό νερό σου
 έσβυσε τή δίψα από τους χορευτές,
 “Επλυνε ματωμένα ποικάμισα των παρτιζάνων
 κι’ άτσάλωνε το σίδερο του Σάμοκωφ** και τήν Κομμούνα

“Ισκαρ, γενναίε μου,
 στο άγριό σου καθηρόρισμα
 γίναν τὰ κύματά σου άστροπελέκι,
 Πόσο διαζόσουνα!
 ‘Ο αιώνας μας ψυχορραγούσε και περίμενε
 νά ρουφήξει τήν ύγρή σου δύναμη
 και νά κάνει βροχή, φώς, ζωή.

“Ισκαρ, πατέρα μας,
 έσθ μάζ έδωσες γραμμένη με ξερά άσπρα χαλίκια
 τήν επίμανη ήθική τής θυσίας
 ‘Ο δρόμος που χάραξες μέσα από ψηλούς γκρεμούς
 ήταν που γ’ γηκε και δικό μας
 εύρύχωρο μονοπάτι.

(Μετάφρ. ΕΛΛΗΣ ΠΑΙΟΝΙΔΟΥ)

* ‘Ορμητικό ποτάμι τής Βουλγαρίας. Σήμερα τὰ νερά του γιομίζουν γιγαντιαίο ύδατόφραγμα - λίμνη. Σημαίνει «λάμψη».

** Το Σάμοκωφ είναι πόλη πλάι στο ποτάμι του “Ισκαρ. Έκεί το 1925 οι κομμουνιστές κέρδισαν τις εκλογές.

ΔΥΟ ΠΟΙΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΣ ΠΑΙΟΝΙΔΟΥ

Σωζόπολη

Τούτη ή διπλή κληρονομιά που μεταφέρεις
 φρωτώθηκε μ’ άλμυρα και μ’ αιώνες
 πάνω στην πλάτη σου
 Ένα καρβέλι γή μέσα στη θάλασσα.
 Μια χούφτα άνθρωποι που ψαρεύουν
 τή θύμηση απ’ τὸ παρελθόν
 τήν πίστη από τὸ μέλλον
 τροφή για τις ήμέρες και τις νύχτες.
 “Ω, νάμουν πουλι και νά φτεροκοπούσα
 γύρω απ’ τὰ ξύλινα μπαλκόνια
 γύρω από τὰ σκουρόχρωμα παιδιά που παίζουν
 φωνάζουν «γεια σου» Έλληνικά στους ξένους
 κι’ ύστερα πίνουν πάλι τή Βουλγάρικη κουβέντα τους
 “Ω, νάμωνα πουλι νά κελαϊδούσα
 για ένα μικρό, ξύλινο χέρι π’ στα βράχια
 που μπόρεσε έτσι άβιαστα νά κρατήσει
 νερό για χρόνια
 τὸ εύθραστο άγαλματάκι τής φιλίας.

★

★ Μικρή πολιτείσουλα στη Μαύρη θάλασσα, άρχαία άποικία των Έλλήνων. Οι κάτοικοι της έκτός από τὰ Βουλγάρικά μιλούν και Έλληνικά. Μοιάζει με τις Έλληνικές πόλεις τής Βυζαντινής έποχής. Ξύλινα σπίτια, στενά χαλικωμένα δρομάκια.

Εύχαριστώ

‘Η δική μας ή γλώσσα
 δέν έχει λέξη πιο δυνατή
 από τὸ εύχαριστώ.
 ‘Εμείς, τὸ εύχαριστώ τὸ λέμε
 στο μπακάλη, που μάζ πούλησε μιά κονσέρβα
 ή στο γνωστό που μάζ ρωτά για τήν ύγεια μας
 διαστικά στο δρόμο.
 Και καλά τὰ βολεύουμε με τή λέξη «εύχαριστώ»
 για τις μικρές άνάγκες τής καθημερινότητας.
 Είναι όμως κάποιες στιγμές
 που τὰ βάζουμε μαζί σου, ‘Ομηρε
 σαν σεφτούμε
 πώς μονάχα τούτη τήν κοινή λέξη
 έβγαλες από τὸ στόμα του ‘Οδυσσεά σου
 τήν ώρα που άποχαιρετούσε
 τὸ γελαστό νησί των Φαιάκων
 Τώρα που άποχαιρετώ
 τὰ γελαστά σπίτια των Βουλγάρων
 τὰ βάζω κι’ έγώ μαζί σου, ‘Ομηρε.
 Πόσο άποχή είν’ ή γλώσσα που μάζ άφησες!
 Φίλοι Φαίακες!
 Φίλοι Βούλγαροι!
 Ζητώ συγγνώμη!
 Τὸ εύχαριστώ που λέω στο μπακάλη
 δέν μπορώ νά τὸ πῶ και σε σās
 Δέν μπορώ νά έκτιμῶ τήν ‘Ιθάκη
 όσο κι’ ένα κουτί κονσέρβα.
 Φίλοι Φαίακες!
 Φίλοι Βούλγαροι!
 χωρίς τή φιλόξενη γή σας
 δέν θάβλεπα ποτέ τὸν καπνὸ τής ‘Ιθάκης μου
 χωρίς τή φιλόξενη γή σας
 θά τριγυρνούσα άκόμη
 άνάμεσα στο φόβο τής Σκύλλας και τής Χάρυβδης
 και στη ψεύτικη σαγήνη
 τής Καλυψώς και των Σειρήνων
 Φίλοι Φαίακες.
 Φίλοι Βούλγαροι!
 Ψάχνω νά βρω
 τὸ πιο πολύτιμο πράγμα που έχω.
 Νά, ή καρδιά μου!
 Τή μοιράζω στα δυό
 και τώρα που μπαίνω στο καράβι για τήν ‘Ιθάκη μου
 σκύβω με στοργή στο χῶμα σας
 κι’ άπυθώνω τ’ όνα κομμάτι.